

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput V. De specialibus difficultatibus, quæ occurrunt circa eos, qui
versantur in proxima occasione peccandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

ficiente proposito instructos ad recipiendam Absolutionem. (9.) Quia hoc instar carbonis igniti impositi, mirabiliter animi lethargum excutiet, jam jam cum mortis sopore commutandum: facit, ut pœnitens confusus peccata sua apprehendat, inspiciat, atque perpendat, & si jam antea fuit compunctus, incredibiliter augeatur contritio: aded ut pœnitentia, quæ initio levis ac languida illecebrosi objecti simplicem representationem ferre vix poterat, nunc veluti novo animata vigore, par sit graviori quoque oppugnationi sustinenda. Atque in hunc modum communiter remedium istud ab Auctoribus traditur, estque in usu apud prudentes Confessarios magno fructu, præcipuè cum suaviora nihil profecerunt. (10.) Interea dum ita suspendis Absolutionem, suade Pœnitenti aliquam devotionem ut suscipiat, sive largiendo elemosynam, visitando Altare quodpiam, frequentando concionem; aut quid simile, quo veluti instrumento sibi firmiter comparet propositum. Spero fore, ut usu ipso discas, quot ex hoc remedio vitam suam mutaverint, & inter has moderatæ severitatis angustias constricti, pravas consuetudines tanquam pellem reliquerint, quam multis annis dorso suo excutere nequiverunt.

- (1.) Suar. de Pœnit. disp. 31. sect. 3. Henriq. l. 3. de Pœnit. Sacram. c. 15. Laym. de Sacram. Pœn. c. 12. n. 10.
- (2.) Angelus, & Sylvest. V. Confess.
- (3.) Laym. l. c. n. 10. in fine.
- (4.) Lugo de Sacram. Pœnit. disp. 14. sect. 10. n. 166.

- (5.) Anton. Perez. de Pœnit. disp. 2. c. 4. n. 64. Coninck de Sacram. Pœnit. disp. 8. dubi. 17. n. 132.
- (6.) De Lugo l. c. Laym. l. 5. tr. 6. c. 4. n. 10.
- (7.) Laym. l. c. vers. verumtamen interdam.
- (8.) Lugo, & Laym. l. c.
- (9.) De Lugo l. c. n. 163. Arriaga de Pœnit. disp. 38. sect. 6. Castropal. Tom. 1. tr. 2. disp. 2. pnn. 9. §. 3. n. 17. Bonac. de Matr. q. 4. p. 14. n. 14. Regis in Praxi 10. l. 1. n. 17.
- (10.) Arriaga l. cit.

CAPUT V.

De specialibus difficultatibus, qua occurrunt circa eos, qui versantur in proxima occasione peccandi.

Non soli Iherosolimitæ novam & prodigiosè per mare Erythræum apertam viam fuerunt ingressi. Audi sunt eam quoque tentare Egyptij, sed maximo suo exitio. Ita Confessionem accedunt non soli Fideles, qui si non omnem peccati servitutem excusserunt, (saltem se ostendunt fugitivos, Hoc quoque adveniunt ij, qui etiamnum servitute constricti, & in hoc Sacramento mortem inveniunt, unde contriti reparare libertatem. Itaque prudentis Confessionis est, veluti Moysis, eadem auctoritate, qua Pœnitentibus ritè dispositis viam de transitum aperuit, eam claudere induratis:

SEGRE
 Confessiones
 Instructio
 Pœnitentia
 Confessarius
 Pœnitentia

ratis; dare Absolutionem bene meritis, negare indignis. Et quoniam innumeri propè sunt, qui se reddunt indignos, quòd proximâ occasione malâ perperam amata sint irretiti, asseram hîc quædam observanda in hoc magni momenti negotio, quo intricatius fortè, & magis arduum occurrere nullum possit in hoc sacro tribunalî.

Notum jam est, eam dici occasionem proximam peccati, quæ frequenter solet inducere ad committendum peccatum. (1.) Norandum verò hîc est, frequentiam non sumi & spectari absolute, sed respectivè. Rem sic declaro. Solet quispiam per annum quinquies aut sexies iter facere, ac in eodem divertere hospitio; ubi, quoties moratur, toties cum earum ædium domina perpetrat flagitium. Si numerum istum absolute spectes, non videbitur sufficiens ad constituendam occasionem proximam; non item si consideres eum respectivè, quia videbis, quòd miser hîc rarò quidem cadat, quòd rarò domum illam subeat. Sed quid istud rem minuatur, cùm, quoties ibi divertit, toties peccet? Adverte porro, ut quis dici possit versari in proximo peccandi periculo, necessarium non esse, ut cum peccati complice sub eodem tecto habitet (2.) aut talem personam alibi sustentet, & in hunc finem primariò conservet; imò longè minùs necesse est, ut non solùm peccet cogitatione, sed ipso quoque opere, peccatum non inchoet tantummodo, sed absolvat. (3.) Quid enim hoc refert? Adverte animum ad definitionem superiùs allatam, & si inspiciendo diligentius peccati radicem deprehenderit, per talem soci-

etatem, conversationem, aut ejusmodi malè agendi oportunitatem, frequenter quempiam induci ad committendum peccatum, semper cum veritate poteris affirmare, quòd respectu illius istud sufficiat ad efficiendam occasionem proximam.

Consideravimus naturam occasionis; nunc ad obligationem, quam secum trahit, veniamus. Duplici ratione pœnitens his laqueis potest esse implicatus, vel ut detineatur instar mancipij transtris alligati in tritemi; vel ut se habeat quidem ad modum servi sed voluntarij, qui & liberè ad hæc vincula fiat venditus, & suomet arbitrio ipsidem se potest exolvere. Clariùs explico; fieri potest, ut occasio ejusmodi sit voluntaria, aut involuntaria. Nempe si tuus Pœnitens versatur in illo periculo violenter à morali necessitate detentus, non ipsum obligare debes ad adhibendam vim, & sequendum exemplum quorundam vi coactorum, qui recuperandæ libertatis desiderio ferrum & ignem arripiunt. Suadere potes, ut faciat, quod æquum est, & iuste compati, & exequi illa, quæ superiùs de Recidivis dicta sunt. Non enim scriptum est *Qui est in periculo*, sed, *qui amat periculum, in illo peribit. Eccli. 3. 27.* quo clarè insinuat, non esse indignas Divinâ gratiâ eas animas, quæ sub occasione velut à Tyrannide oppressæ gemunt, sed qui eandem colunt ut dominam. Sic compatiamur filiis familiaribus, qui modum non habent dimittendi famulatum è servitio, cujus alioqui prava utuntur consuetudine; similiter etiam ijs cognatis, qui vinculo sanguinis constructi coguntur in eadem domo habitare,

bitare, tamen si tam gravem injuriam re-
 peritis incestibus sanguini inferant. (4.)
 Hujusmodi personis talis occasio non est
 voluntaria, ideòque tolerata. Attamen
 hic velim, seriam hanc observes admoni-
 tionem; quæ est, quòd tales personæ
 loco fugæ, quam moraliter in ejusmodi
 circumstantiis arripere nequeunt, tene-
 antur adhibere alias industrias validas ad
 evitandum relapsum. (5.) Nam pericu-
 lum proximum peccandi, veluti fane-
 stum naufragium, malum est adeò grave,
 ut, quando quis etiam non nisi violenter
 derentus in illo hæret, non possit satisfa-
 cere legi charitatis, quam quisque sibi
 ipsi debet, nisi pro viribus se studeat avel-
 lere, & ut ita loquar, tabulam arripiat,
 cum navis deest, quæ evadat. Atque
 hanc obligationem ex officio teneris ma-
 nifestate ejusmodi Pœnitentibus. (6.)
 præscribendo ipsis in hunc finem ali-
 quam earum industriarum, quæ vide-
 buntur magis esse accommodatæ. (7.)
 cujusmodi essent, oratio prolixior, ele-
 mosyna liberalior, major concionum
 frequentatio, usus Sacramentorum cre-
 brior, quotidiana propositi renovatio
 coram Crucifixi imagine, non ampliùs
 eundem offendendi, neque converlandi
 cum persona sola, unde oritur pericu-
 lum, neque curiosiùs intuendi; ita ut
 hac ratione objecto præsentem ^{admiratur} ~~admiratur~~
 illa vis & efficacia, quæ ad se attrahit
 appetitum, & per hunc veluti suborna-
 tum ministriũ, ipsam voluntatem. Absq;
 istis industrijs periculũ efficitur volun-
 tariũ, & per consequens, lethale; Neq; dici
 potest, quòd invitus maneat in hac occa-
 sione. Indubitatum est, quòd ametur,

quando, cum posset satis mitigari tyran-
 nis, non curatur. Placet nonnullis si-
 militer in his circumstantiis pro remedio
 præscribere Pœnitentiam aliquam, cum
 conditione. (8.) Exempli gratia; quoriam
 cecideris, totidem procura legi Missæ
 Sacrificia, vel jejuna, aut flagello in te
 animadvertite. Verum hic cautela opus
 est; nam si pœnitentia nimis erit facilis,
 non retrahet à peccato: si difficilior, for-
 sitan non dabitur executioni. Incurra
 istic periculum, quod machinator solet
 in munienda aliqua arce. Si vallum de-
 signet humile, non defendet adversus
 hostem; si æquam excedat altitudinẽ, de-
 ficient.

Illud, quod præter hæc omnia tenet
 per difficillimum in hac materia restat,
 est, assignare certam aliquam Regulam
 cognoscendi, quanta debeat esse difficul-
 tas, quæ Pœnitentem liberet ab obliga-
 tione removendi ipsam occasionem;
 quandoquidem non quævis difficultas
 sufficiens est, sed ea duntaxat, quæ cum
 morali impossibilitate conjuncta est, ut
 tollatur. Omnes ferè Doctores rem
 hanc relinquunt prudenti judicio Con-
 fessorij, consideratis circumstantiis de-
 terminandam, expendendo ac æstimando
 damna, tam circa vitam, & hono-
 rem, quàm bona fortunæ emergentis.
 Pro paxi res non videntur clariùs posse
 exponi, quàm in hunc modum. Præce-
 ptum fugiendi occasionem impossibilem
 est à lege naturali ad diminuenda, non
 augenda peccata. Quando itaque diffi-
 cilius est in praxi tollere occasionem,
 quàm stante hac re ipsa evitare peccatum,
 non

non potest esse obligatio eam deserendi. Alioqui cresceret periculum duplicandi culpam per hæc ipsa media, quæ à lege præscribuntur ad eandem amputandam. (9.) Verum est, secundùm has omnes Regulas, ac declarationes, optimum esse consilium, ut deprehensus in talibus angustijs mentis oculos ad Deum convertas, atque humiliter postules Sapientiam throni ejus assistentem, ne in tanti momenti negotio vel austeritate vel indulgentiâ excedas. In dubio semper elige partem rigorosam, quia hæc, uti vidimus, cedit in majorem Pœnitentis favorem: considerando scilicet in uno Holofernis capite amputato, universam victoriæ gloriam consistere; uno, inquam, ictu inhisita rescindi scelera.

Hactenus de occasione, quæ est involuntaria, dictum est. Progrediamur nunc ad mancipia, quæ sua amant vincula & catenas. Dubium non est, quòd, si pœnitens absque gravi suo damno sese possit eximere, id facere teneatur, alioqui nec odium adversus peccatum præferere, nec legem integram observaret. Non enim odisset peccatum; quia dum rem unam moraliter cum peccato connexam vult, manifestè convincitur, simul & velle peccatum, (10.) Legem quoque non observaret integram, nam idem præceptum, quo prohibetur transgressio, vetat etiam periculum proximum delinquendi, (11.) Atque hinc colliges, quo fundamento debeas interdum Pœnitenti interdicare quasdam actiones ex natura sua indifferentes, ut sunt, conversari cum feminis, adire choreas. Quoniam in multis circum-

stantijs mox evadunt illicitæ, dum sunt periculosæ. Itaque si pœnitens nolit ijs penitus abstinere, teneatur saltem in tantum devitare, in quantum formatur occasio proxima. (12.) Hoc est, si in illa visitatione, saltu, aut nocturna conversatione frequenter concupiscit feminam, teneatur fugere, si non omnem conversationem in genere, & ludos, saltem eos, qui præbent occasionem aspiciendi puellam amatam, atque sic eam lascivè delectandi.

Verùm in hac materia parùm tibi dixerim, nisi subtilissimas duas fraudes detexero, quibus Pœnitens se secummetipso potest involvere. Bellissimè inductis coloribus tibi depinget nonnulla scandala, afferet detrimenta à se excogitata, describet, quàm difficile sit, removere occasionem, & quàm facile in eadem versari absque peccato, tamen non deseratur, ut si plus æquo credulum te præbeas, certò certius periculum incursum, & malè præcipitatum Absolutionem sis impertiturus. Nulla infertur injuria, tamen non statim fidem adhibeas dictis, antequam probè expendas velut monetam ceterùm usitam, quia res est magni momenti. Expende nonnihil, quænam & qualia ea sint scandala in præsentè casu. Totavinciniam malis exemplis offensa, quæ præbet concubinariis quispiam, palàm murmurat, & obloquitur, ipse verò instat perdicis clausis oculis, ac in terram immerso capite, credit se à nemine notari. Age de removenda concubina, en domus tota erit in armis, veluti expulsa meretrice ad ædium fores infamis erigere-

erigeretur statua. Sed dic mihi, vel populus familiaritatem hanc antea animadvertit, vel non observavit? si non advertit; dimissio concubinæ non tibi majorem notam pariet, quam si famulam domo emisisses. Quòd si notum vulgò fuit, non inde consequetur ulla famæ tuæ jactura, sed redintegratio potius. Quantum dein attinet ad emendationem promissam tantâ facilitate, inspicere clarum Legis textum: *Semel malus, semper presumitur malus, in eodem genere mali, durante eadem causâ mali. De Regulis juris in 6.* Forfitan post Absolutionem, uno veluti tractu detersâ malorum habituum rubigine, novum recipient genium, & æris robur? Erunt ex carne, sicuti antea, hoc est, ex testa, quæ primo validæ tentationis infultu diffingitur. Quod spectat ad magnam difficultatem deserendi vel removendi occasionem peccandi, Notandum est, quòd affectus, quo miseri isti sordidis suis adherent voluptatibus, longè supra verum eam fingat majorem. Naturale est, etiam paleam, qua pungitur id, quod amatur, videri satissimam. Tantùm quis timet, quantum amat; & qui sine modo amat, sine ratione quoque timer. Unde hi cum pigro illo in Proverbijis descripto, non solum trepidant à leonibus per silvam discursantibus, sed in medio foro, ubi nullus unquam occurreret. *Dicit piger: Leo est foris: in medio platearum occidendus sum. Prov. 22. 13.* Sed age: sit res oppidò difficilis: certum tamen est, nisi notabilis esset subeunda difficultas pro obtinenda beatitudine, non diceretur, violentiâ opus esse. Re-

gnum calorum vim patitur. *Matt. 12.* Neque occasionum fuga similis pronuntiaretur abscissioni maris, aut colorum effusioni, uti fieri imperat Dominus noster, sed petinde foret, ac si quis detraheret manicam, aut sine dolore raderet capillos. Sufficeret, si ad decidendam hanc licem Judex illorum adveniret, utilitas, & videres, quàm promptè illius essent parituri sententia, si imperaret separationem propositâ spe obtinendæ hæreditatis. Sed quid dico? Sufficeret, si aliquando personæ talis fieret deformis, terrea, & fastidiosa: Quàm celeriter ejus desereretur familiaritas, olim tam grata! Tunc præterius illi, quòd sit domui necessaria; quòd non inveniatur famula paræ fidelitatis; quòd illius dimissio hominibus daret osam loquendi; tunc inquam, speciosi tituli veluti nebularum montes momento dissolverentur, & proprio suo habitu appateret sceleratum illud *Nolo*, quòd tamdiu personarum latuit sub caligine larvæ. *Non potest fieri.*

Non itaque minus perniciosum est aliud fraudis genus, quo familiariter ejusmodi penitentes utuntur, & circumveniunt Confessarios, cum se optimis verbis ostendant paratos deserere occasionem. Sed verba sunt. Finita Confessione post vernos promissionum floris succedit sterilis Autumnus nullo executionis fructu. Moneo, ne fidem amittas ipsis, & ne citra casus extraordinarios (qui ab universali regulâ sunt excepti) errorem hunc munitis tuo probosissimam admittas, Absolutionem nempe conferendo, priusquam occidit sit.

SEGNE
CONDICTIONES
INSTRUCIO
PENITENTIA
CONFESSARI
PAROCHIA

sublata, quando tolli potest. (13.) Prius sagitta extrahenda est, acutum vedendum vulnere. Obsides antea dandi sunt, priusquam pax firmiter stabilitur. Eijciantur primò abominations è Templo, & tunc de sacrificijs Domino offerendis cogitandum. Non nego, quorundam (14.) esse sententiam, posse primà vice absolvi pœnitentem, dñâ promissione, se quamprimum suæ satisfacturum obligationi, ac deserturum malam consuetudinem. Ego verd̄ repero, quod dixi; regulariter loquendo, ne id facias: Nam, pace illorum dixerim, qui te ista docent; experientia, quæ Operarium informat ad suggerenda consilia etiam Magistris, nobis demonstrat, (15.) Pœnitentes tales in hunc modum absolutos, finito Paschali tempore non solum nullam evadendi retia ista gerere sollicitudinem, verùm etiam instar sylvestrium caprarum insanientium consopiri. Centum inveniuntur prætextus, & , antiquâ removeantur peccandi occasiones, multiplicantur potius lapsus, donec revolutò anno rursus succedat Pascha, quo fiat copia circumvendi, & divertendi apud alium Confessarium æquè incautum. Quòd si Pœnitens sæpius jam fidem fefellit tibi vel alijs, in præteritis Confessionibus datam, denuntio tibi, quòd illum non solum nulla ratione debeas absolvere, sed neque possis, (16.) Ratio est, quia non est dispositus, conjiciendo se de novo, sine necessitate, in gravissimum periculum non dimitrendi feminam, quantumvis fuerit confessus; dñ̄ interim longè facilius dixerit en potest effugere, eà amandata ante Confes-

R. P. Segneri Instruct. Confessarij.

sionem. Neque hoc loco valet paritas cum ijs, qui merè sunt recidivi, quòd hi nempe absolvantur, tamen si promissis non steterint; non, inquam, comparationem hùc licet instituere. (17.) Nam occasio quo ictu tollitur, ubi è contrario effrenatis passionibus non ita uno duntaxat actu resistitur, sed continuo in armis itare opus est. Idcirco infidelitas recidivi non clarè arguit defectum propositi, quem infidelitas prodit hujus Pœnitentis, qui promissit sese à periculo abstrahere, nec postea præstitit. Taceo, quòd hæc ipsa separatio medium sit summo opere conducibile ad emendationem, ideòque, cum negligitur, evidens est, vel nunquam firmum animi decretum præcessisse, vel voluntatem valde fuisse inefficacem, quæ illius usum interimitur. Denique si nihilominus tibi pluris facienda viderentur præsentia verba pœnitentis, quàm opera præterita, & absque justâ causâ eum censes sufficienter contritum, ideòque absolvendum; placeat tamen audire, quæ tibi candidè loquor: Non agis ut bonus Confessarius; & si partes obis Judicis, certè non satisfacis officio Medici; (18.) ad quod aded es obligatus, uti postea demonstrabo. Sic contritus Pœnitens, quantum tibi videtur, nihilominus æquum non est, ut ipsum relinquant sanum in draconis faucibus, cum possis eripere ex tam atroce periculo, cujusmodi est relapsus, remedio, quod est unicum adversus hoc malum, nempe urgendo, ut ea, ad quæ tenetur, præmittat; ac differendo Absolutionem ed usque, dum omnia impleverit.

D

Justa

Juxta hæc severitas multò magis est necessaria circa peccatores publicos : illi enim supra malitiam occasionis proxima, adjungunt quoque scandalum, duplicando hæc ratione suam indispositionem infirmitate non tantùm gravi sed contagiosâ. Istitis animosiùs neganda sunt Sacramenta, (19.) non solùm non absolvendo sine debitis experimentis, quando ad te Confessionis causâ veniunt, qui non es Parochus ; sed longè minùs, si esses Parochus, indulgendo, ut stolidæ oves averfando proprium pastorem, incidant in Confessarium parùm prudentem, qui ipsos absolvat, aut rectiùs loquendo, pluribus nodis constringat. Sicuti publicum est eorum peccatum, ita publicam oportet esse conversionem. (20.) Imò debet quoque esse stabilita tempore, quo nihil ad explorandam veritatem est aptius (21.) Alioqui populus jure offenditur, cum videt, panem filiorum porrigi etiam canibus, neque discerni inter Dinam & Dalilam, inter coactos vi, & voluntarios ; & in contemptum Apostoli Pauli, admitti ad mensam Redemptoris eos, qui per petui convivæ sunt Sathanæ : quasi antiquata jam foret prohibitio, olim à gravi tubâ promulgata : *Non potestis mensa Domini participes esse, & mensa demoniorum.* 1. Cor. 10. 21. Quoniam verò in aliquo rarissimo casu, etiam in hoc hominum genere inveniri potest dispositio quædam mira doloris, unâ cum executione & efficacità, ac etiam repentinâ avulsione ab occasione malè operandi, non omittan hîc suppeditare consilium expeditum, quo juvari possit peccator publicus, rite

dispositus. Absolve illum, sed ad sacram Communionem non admitte, saltem in loco, ubi notus est. (22.) Nisi tamen et Pastoris officio, quod geris, censes, publicè pro concione promulgandum esse populo ejus conversionem, vel certe in congressibus privatis viris quibusdam prudentibus, qui quæ alicujus sunt nominis, eandem significandam, per quos fama deinde in vulgus emanat ; (23.) Cum tantùm interfit tollere scandalum, ut, quando aliquis ceterùm liber à peccato, qualis est concubinaris relicta reperi consuetudine, si publicè de ipso opinio nondum expulsa mulieris circumvollet, nihilominus debeat in participatione Sacramentorum eundem sustinere rigorem, cui subjacent veri peccatores publici. (24.) Nam miser hic similis est cicuta non integrè extincto, in quo licet ignis absit concupiscentiæ, superest fatuus, & consequens factor mali exempli.

Sed hîc liceat mihi promere dolentem sensum vehementissimum, quo discolorior. Tor Regule, tor limitationes, tor cantele ! quid demum proficiunt ? sadant præstantes Theologi in tradendis ac dirigendis pro sacrosancto hoc iudicio Sacerdotibus sententijs, ut tunc quotidie absque examine, discrimine, interrogatione, promiscuè absolvent occasiones proximas & remotas, concubenarios & continentes, meretrices & virgines, modestos & scandalosos, & conscientiarum vincula aggressi falce reseccant. Satis ipsis est, audire : Pater, curabo ut me emendem : si potero tantùm, non amplius peccabo ; Et hujusmodi penitentia debili voce prolata, proposito adeò

P. SEGNE
CONVICTIONES
INSTRUCIO
PENITENTIA
CONFESSARII
PAROCHII

aded languido ac inefficaci, sæpe etiam ore publici furis & concubinæ significato, mox respondetur; bene est, ita facias: elevatur manus, & repetitur: *absolve te*. Non jam rumpendo, sed geminando eodem momento catenas duabus animabus, Pœnitenti non disposito, & improvido Confessario. Et quid mirum postea est, si impudicitia vel alterum diluvium, sed flammaram infernalium, se non solum in Laicorum campos effundat, eosque contegat, sed etiam supra montes Armeniæ ascendat, & Clerum quoque obruat atque demergat? Facilitas, quâ multi Confessarij in quocunque absolvendo utuntur, ea est, quæ aggeres dirumpit, viamque aperit, ut quaquaverfum sine obice se effundat faxidissima eluvies. Interim non erit difficile Pœnitenti à te dimisso, invenire aliquem eorum, qui secus, ac laudatissimus ille senex, eadem omninò formulâ benedicunt Jacobo electo, & Esau reprobo. Sed quid eum juvabit benigna illa sententia, per quam cum ipso etiam condemnabitur Judex, qui eam pronuntiavit? *Benedicent illi*, verissimum, sed quæ utilitas, si Deus *maledicet*? Quotò rectius se disponderet talis Pœnitens, si (& hoc ipsum ei, vide, persuadear) ad dignius suscipiendam Absolutionem, repetitis precibus, ac tum expletis ijs, ad quæ tenebatur, ad te rediret, suamque causam redderet meliorem, neque ad aliud transferret tribunal? Quod si ipsi præplacet commutare tribunal potius, quam suæ prospicere causæ, penes ipsum sit; sine abite. *Ipsè in iniquitate sua morietur*; tibi verò di-

cam cum Ezechiele: *Tu autem animam tuam liberasti. c. 3. 19.*

Satis prævideo, quòd in hunc modum procedendo cum malè dispositis, sæpè inclementer agi videatur. Sed quid faciendum? *noli fieri Judex*, monet Ecclesiasticus, *nisi valeas virtute irrumpere iniquitates. c. 7. 6.* Si incompositè se gerat, vociferentur, exaggerent, & desperantibus similes se ostendant; patientia, Obversetur animo præceptum illud *Exod. 23. 3. Pauperis quoque non misereberis in iudicio.* Non deferenda est iustitia, etiam ob pietatem in pauperes; non cedendum lacrymis, non mærori; cogita itaque, an ab æquitate liceat desistere, ob vilem timorem sermonis, qui fremat. *Iuste, quod iustum est, persequeris. Dent. 16. 20.* Sit qui minas intenter propterea, quòd concubinam absolutione privet, num absolvet? Considera, nos non esse Dominos Sacramentorum, Solummodo, ut Apostolus loquitur, audimus Administratores. *Dispensatores Mysteriorum Dei. 1. Cor. 4.* Quare aut renuntiandum est officio, aut debito modo exercendum, ne Sancta potrigantur canibus, hoc est, vindictam spirantibus, furiosis, maledicis, improbis, blasphemis, ac impœnitentibus; & ne projiciantur margaritæ ante porcos, hoc est in sordidum libidinosorum stabulum, qui nolunt ex fimo surgere.

(1.) Sanchez. in Decal. l. 1. c. 8. n. 1. Suar. de Pœnit. disp. 32. sect. 2. n. 4.

(2.) Castropal. 10. 1. 11. 2. disp. 2. pu. 9. S. 3. n. 2.

- (3.) *Castropal. l. c. Graff. 1 p. Dec. l. 1. c. 26. n. 16.*
- (4.) *De Lugo de Pœnit. disp. 14. sect. 10. n. 152. Castropal. l. c. n. 12. Laym. l. 5. tr. 6. c. 4. n. 9.*
- (5.) *Jo. de Cardenas in Cris. theol. tr. 1. disp. 18. n. 98. 100. 154. Vide Suar. de Pœnit. l. c. n. 4. in fine; Laym. l. c. n. 9. vers. parati interim. Commuck. disp. 8. de Sacr. n. 134.*
- (6.) *Jo. de Card. l. c. n. 161.*
- (7.) *Coninck. l. c.*
- (8.) *Coninck. l. c. Laym. l. c. c. 15. n. 11. Graff. de cas. reserv. d. 1. c. 18. n. 38.*
- (9.) *Ant. Perez. de Pœnit. disp. 3. c. 4. n. 65.*
- (10.) *Hurtado p. 1. tr. 1. n. 8.*
- (11.) *Castrop. l. c. n. 1.*
- (12.) *Megala l. 4. Instit. 6. 6. n. 7.*
- (13.) *Tolet. l. 5. c. 10. n. 13. Cajet. in Sum. V. Conub. Azor. 3. p. l. 3. t. 6. Lopez. 1. p. c. 78. Coninck. l. 6. n. 133. Bon. de Matr. q. 4. pu. 14. n. 11. Sylv. V. Conub. Jo. de Card. l. c. n. 119. Filiuc. tr. 30. c. 2. n. 56.*
- (14.) *Jo. Sanc. disp. 10. n. 4.*
- (15.) *Castrop. l. c. n. 18.*
- (16.) *Hurt. l. c. n. 14. Jo. de Card. l. c. n. 131.*
- (17.) *Arriag. de Pœnit. disp. 38. sect. 5. Jo. de Card. l. c. n. 140.*
- (18.) *Castrop. l. c. n. 18. De Lugo de Pœnit. l. c. n. 169. 171.*
- (19.) *Navar. in Sum. c. 21. n. 55. Laym. l. 5. tr. 4. c. 6. n. 8. S. Th. q. 80. art. 6.*
- (20.) *Laym. l. c. Henrig. l. 2. de Euchar. c. 56. Sa. V. Euchar.*
- (21.) *Tolet. l. 5. c. 10. n. 13.*
- (22.) *(Navarr. d. c. n. 55. Laym. l. c.)*
- (23.) *Henrig. l. c. n. 3. Sa. l. c.*
- (24.) *Navarr. in Sum. c. 16. n. 2. Castrop. l. c. n. 19. Sylv. V. Conub. q. 2.*

CAPUT VI.

Quod Confessarius gerat officium Medici, & de dotibus ad bene illo fungendum requisitis.

Duos fines habet Pœnitentia. Unus est, destruere ac delere culpas præteritas; alter, impedire futuras: ad eum ferè modum, quo ignis eodem tempore & putredinem consumit partis infectæ, & simul præservat integram. Ad primum contendit Sacerdos officio Judicis, uti vidimus; alterum obtinet medicum, quod nunc inspiciemus. Et tametsi officium Medici sit secundarium, metaphoricè, non propriè attribuitur Confessario, quemadmodum ei convenit esse Judicem, nihilominus non minus interest Pœnitentis, qui tametsi reperit, à quo absolvatur, non tamen perinde facilè reperiet, à quo curetur. Ut qui ergo peritus evadat Medicus, tribus oportet eum esse instructum dotibus, quas etiam Philosophus in bono Confessario

SEGNE
CONCIONES
INSTRUCIO
Pœnitent
Confessari
Parochi